

Imię i nazwisko ucznia
Pełna nazwa szkoły

Maksymalna liczba punktów	40
Uzyskana liczba punktów	

**KONKURS POLONISTYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH
ROK SZKOLNY 2023/2024**

ETAP REJONOWY

Instrukcja dla ucznia

1. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 90 minut.
2. **Zestaw konkursowy zawiera 5 zadań. Zadania zawierają podpunkty.**
3. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. **Zadania zapisane w brudnopisie nie będą oceniane.**
6. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
7. **Nie używaj korektora i długopisu ścieralnego.**
8. W nawiasach obok numerów zadań podano maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.

POWODZENIA!

MŁODZI...

Zadanie 1. (7 punktów)

Przeczytaj zamieszczone poniżej teksty – fraszkę Jana Kochanowskiego oraz fragment wiersza Leopolda Staffa¹ i wykonaj związane z nimi polecenia.

*Jakoby też rok bez wiosny mieć chcieli,
Którzy chcą, żeby młodzi nie szaleli.*

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/fraszki-ksiegi-pierwsze-na-mlodosc.html>

*Bo coś w szaleństwach jest młodości,
Wśród lotu wichru, skrzydeł szumu,
Co jest mądrzejsze od mądrości
I rozumniejsze od rozumu.*

<https://literatura.wywrota.pl/wiersz-klasyka/39240-leopold-staff-znad-ciemnej-rzeki.html>

a) (1 punkt)

Wskaż dwie cechy zacytowanych tekstów, które wskazują na ich przynależność do liryki jako rodzaju literackiego.

b) (1 punkt)

Wymień dwie cechy charakterystyczne dla fraszki jako gatunku literackiego, odwołując się do podanego przykładu utworu Jana Kochanowskiego.

c) (3 punkty)

Wskaż dwie cechy postawy młodego człowieka, o których można by powiedzieć, że są

*(...) mądrzejsze od mądrości
I rozumniejsze od rozumu.*

Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do postawy wybranego bohatera literackiego z lektury obowiązkowej i przykładów ją potwierdzających.

¹ Leopold Staff (1878-1957) jeden z najwybitniejszych poetów polskich XX wieku.

Cechy

Uzasadnienie

d) (2 punkty)

W tabeli podano formę dopełniacza liczby pojedynczej rzeczownika **wicher** i formę miejscownika liczby pojedynczej rzeczownika **lot**.

Wskaż temat fleksyjny i końcówkę fleksyjną w podanych formach rzeczowników.

Zapisz oboczności.

Formy podanych rzeczowników	Temat fleksyjny	Końcówka fleksyjna	Oboczności
wichru			
(o) locie			

Liczba punktów			
1 a)	1 b)	1 c)	1 d)
/ 1	/ 1	/ 3	/ 2

Zadanie 2. (8 punktów)

a) (4 punkty)

Na podstawie znajomości całego utworu *Szyfowe prace* Stefana Żeromskiego oraz uważnego przeczytania zacytowanego fragmentu tego utworu **rozpoznaj, które z poniższych stwierdzeń są prawdziwe, a które są fałszywe. Postaw znak X** w odpowiedniej rubryce tabeli.

(...) Nie była to już recytacja utworu wielkiego poety, lecz oskarżenie uczniaka polskiego zamknięte w zdarzeniach bitwy. Był to własny jego utwór, własna mowa. Każdy obraz walki dawno przegranej wydzierał się z ust mówcy jako pragnienie uczestnictwa w tym dziele zgubionym. Uczucia dziecięce i młodzieńcze, po milionkroć znieważane, leciały teraz między słuchaczy w kształtach słów poety, pękały wśród nich jak granaty, świszczały niby kule,

ogarniały dusze na podobieństwo kurzawy bojowej. Jedni z nich słuchali wyprostowani, inni wstali z ławek i zbliżyli się do mówcy. Borowicz siedział zgarbiony, podpartszy pięścią brodę i rozpalone oczy wlepił w Zygiera. Dręczyło go przemierze² złudzenie, że on to wszystko już niegdyś słyszał, że on to nawet gdzieś jakby własnym okiem widział, ale nie mógł pojąć, co będzie dalej — i słuchał, słuchał ze wstrętem i złością, ale z dreszczem dziwnego bólu w piersiach.

<https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/szyfowe-prace.pdf>

STWIERDZENIE	PRAWDA	FAŁSZ
Bernard Zygier (Sieger) recytował wiersz Adama Mickiewicza zatytułowany <i>Reduta Ordona</i> .		
Wydarzenia ukazane w recytowanym utworze Adama Mickiewicza rozgrywały się w czasie powstania styczniowego.		
Marcin Borowicz był uczniem przeniesionym z Warszawy do gimnazjum w Klerykowie.		
Recytacja utworu wielkiego poety wzbudziła w gimnazjalistach niezadowolenie z powodu przedłużającej się lekcji.		
Lekcja języka polskiego była określana w klerykowskim gimnazjum mianem <i>lekcji języka miejscowego</i> .		
Przejmująca recytacja wiersza wzbudziła w Marcinie Borowiczu emocjonalne wspomnienia z przeszłości.		

b) (3 punkty)

Do podanego zdania nadrzędnego dopisz zdania podrzędne tak, aby utworzyć:

- Zdanie złożone z podrzędnym okolicznikowym przyczyny

Reduta Ordona jest utworem o tematyce patriotycznej _____

- Zdanie złożone z podrzędnym przydawkowym

Reduta Ordona jest utworem o tematyce patriotycznej _____

Pamiętaj o zachowaniu poprawności w zakresie języka, ortografii i interpunkcji w obu zredagowanych zdaniach.

² nieprzyjemne <https://sjp.pl/przemierz%C5%82e>

c) (1 punkt)

Zapisz poprawnie formy dopełniacza liczby pojedynczej następujących rzeczowników:

recytacja – _____

nadzieja – _____

ziemia – _____

Liczba punktów		
2 a)	2 b)	2 c)
/ 4	/ 3	/ 1

Zadanie 3. (6 punktów)

a) (3 punkty)

Ze zdań, które zostały podkreślone w zacytowanym w zadaniu 2a) fragmencie powieści Stefana Żeromskiego, wypisz trzy różne środki stylistyczne i podaj ich poprawne nazwy, a następnie określ ich trzy różne funkcje w całym zacytowanym fragmencie utworu.

Przykład środka stylistycznego	Nazwa środka stylistycznego	Funkcje wskazanych środków stylistycznych w zacytowanym tekście

b) (2 punkty)

Wskaż podstawę słowotwórczą i formant w rzeczowniku MÓWCA. Podaj nazwę formantu.

Rzeczownik	Podstawa słowotwórcza	Formant	Nazwa formantu
MÓWCA			

c) (1 punkt)

Podaj jeden przykład innego rzeczownika należącego do tej samej kategorii znaczeniowej, do której należy rzeczownik **MÓWCA**, ale został utworzony za pomocą innego formantu.

Liczba punktów		
3 a)	3 b)	3 c)
... / 3	... / 2	... / 1

Zadanie 4. (9 punktów)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst, a następnie wykonaj związane z nim polecenia.

Uczniowie skupieni przed słoniem oglądali go pełni podziwu. Czekali, żeby słoń wyrwał jakieś drzewko, ale on tkwił za ogrodzeniem bez ruchu.

— *...Słoń pochodzi w prostej linii od zaginionych już dzisiaj mamutów. Nic więc dziwnego, że jest największym z żyjących zwierząt lądowych.*

Pilniejsi uczniowie notowali.

— *...Tylko wieloryb jest cięższy od słonia, ale ten żyje w morzu. Możemy więc śmiało powiedzieć, że królem puszczy jest słoń.*

Przez ogród powiał lekki wiatr.

— *...Waga dorosłego słonia waha się od czterech do sześciu tysięcy kilogramów.*

Wtem słoń drgnął i uniół się w powietrzu. Przez chwilę kołysał się tuż nad ziemią, ale podtrzymywany wiatrem ruszył do góry i ukazał całą swą potężną postać na tle błękitu. Jeszcze chwila i mknąc coraz wyżej zwrócił się ku patrzącym z dołu czterema krążkami rozstawionych stóp, pękatym brzuchem i koniuszkiem trąby. Potem, niesiony przez wiatr poziomo, pozegłował ponad ogrodzenie i zniknął wysoko za wierzchołkami drzew. Ostupiałe mały patrzyły w niebo.

Słonia znaleziono w pobliskim ogrodzie botanicznym, gdzie spadając nadział się na kaktus i pękł.

Sławomir Mrozek. Słoń, Wydawnictwo Literackie Kraków 1987, s.9

a) (3 punkty)

Na podstawie znajomości całego utworu Sławomira Mrożka oraz uważnego przeczytania zacytowanego fragmentu wpisz do tabeli po jednym przykładzie dorosłego i młodego bohatera utworu *Słoń*. Następnie podaj jedną cechę postępowania (postawy) każdego z wybranych bohaterów i uzasadnij tę cechę, odwołując się do konkretnego, rzeczowego przykładu z treści całego utworu Sławomira Mrożka.

Bohaterowie	Cecha postawy bohatera	Uzasadnienie
Dorosły bohater:		
Młody bohater:		

b) (3 punkty)

Wskaż dwie cechy groteski, które można dostrzec w obrazie świata przedstawionego w utworze *Słoń*. **W uzasadnieniu** wskazanych cech groteski **odwołaj się** konkretnych przykładów z treści całego utworu i jednoznacznego kontekstu historycznego.

c) (2 punkty)

Na podstawie przykładów form czasowników podanych w tabeli uzupełnij poprawnymi pełnymi nazwami tych form nagłówki tabeli.

patrzącym	niesiony	mknąc	znaleziono

d) (1 punkt)

Spośród podanych w tabeli w zadaniu 4c) form czasowników wybierz poprawnie tylko jedną, taką, którą możesz zastosować w zdaniu w funkcji orzecznika w orzeczeniu imiennym. Zapisz ułożone zdanie i podkreśl orzecznik.

Liczba punktów			
4 a)	4 b)	4 c)	4 d)
/ 3	/ 3	/ 2	/ 1

Zadanie 5. (10 punktów)

*O! ci młodzi ludzie,
Odchodzą od nas i wołają głośno:
Idziemy szukać szczęścia...*

[https://lubimyczytac.pl/ksiazka/39844/Juliusz Słowacki](https://lubimyczytac.pl/ksiazka/39844/Juliusz_Słowacki)

Czym jest więc szczęście dla młodych ludzi – odwiecznym marzeniem, życiowym celem, sukcesem, a może jeszcze czymś innym...

Rozważ problem w rozprawce, odwołując się do zacytowanego motta i wykorzystując w argumentacji przykłady dotyczące postaw życiowych młodych bohaterów z lektur obowiązkowych, które należą do różnych rodzajów literackich. **Wzbogać przedstawione rozważania o własne spostrzeżenia i refleksje.**

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA

KONKURS POLONISTYCZNY

DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ

ROK SZKOLNY 2023/2024

ETAP REJONOWY

ZADANIE 1. (7 punktów)

a) (1 punkt)

Jeden punkt przyznajemy za podanie dwóch cech podanych utworów, wskazujących na ich przynależność do liryki jako rodzaju literackiego.

Na przykład:

- w utworze wypowiada się podmiot liryczny,
- wypowiedź charakteryzuje rytmiczność i metaforyczność (obecność różnych środków stylistycznych, artystycznych; rytmizacja, rymy, budowa stroficzna, stygmiczna),
- formą wypowiedzi podmiotu lirycznego jest monolog liryczny,
- tematem utworu są przeżycia wewnętrzne człowieka, jego uczucia, doznania, przekonania (subiektywizm wypowiedzi).

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

b) (1 punkt)

Jeden punkt przyznajemy za podanie dwóch fraszki jako gatunku lirycznego na przykładzie zacytowanego utworu Jana Kochanowskiego.

Na przykład:

- krótki utwór liryczny, rymowany (wierszowany),
- podejmuje różnorodną tematykę – społeczną, obyczajową, moralną, filozoficzną,
- dominuje ton żartobliwy (humorystyczny), ironiczny,
- kończy się wyrazistą puentą, podkreślającą sens (przesłanie) utworu.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

c) (3 punkty)

Jeden punkt przyznajemy za podanie **dwóch cech postawy młodego człowieka**, o których można by powiedzieć, że są

*(...) mądrzejsze od mądrości
I rozumiejsze od rozumu.*

Na przykład:

entuzjazm, zapał, wrażliwość, dociekliwość, ciekawość, odwaga (brawura, niecierpliwość), otwartość, spontaniczność, niezależność, wolność, aktywność, ofiarność, idealizm.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

Dwa punkty przyznajemy za wskazanie bohatera literackiego z lektury obowiązkowej i uzasadnienie poprzez przykłady z jego życia (działalności, postępowania) wybranych dwóch cech postawy.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

UWAGA:

Jeżeli uczeń wskazał bohatera literackiego, natomiast przedstawione uzasadnienie nie odnosi do wymienionej postaci lub zawiera błędy rzeczowe dotyczące jej postępowania również przyznajemy **0 punktów**.

d) (2 punkty)

Po **jednym punkcie** przyznajemy za każdy prawidłowo wypełniony wiersz tabeli.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

Formy podanych rzeczowników	Temat fleksyjny	Końcówka fleksyjna	Oboczności
wichru	wichr-	-u	e:∅
(o) locie	loci-	-e	t:ci (t:c')

ZADANIE 2. (8 punktów)

a) (4 punkty)

STWIERDZENIE	PRAWDA	FAŁSZ
Bernard Zygier(Sieger) recytował wiersz Adama Mickiewicza zatytułowany <i>Reduta Ordona</i> .	X	
Wydarzenia ukazane w recytowanym utworze Adama Mickiewicza rozgrywały się w czasie powstania styczniowego.		X
Marcin Borowicz był uczniem karnie przeniesionym z Warszawy do gimnazjum w Klerykowie.		X
<i>Recytacja utworu wielkiego poety</i> wzbudziła w gimnazjalistach niezadowolenie z powodu przedłużającej się lekcji.		X
Lekcja języka polskiego była określana w klerykowskim gimnazjum mianem lekcji <i>języka miejscowego</i> .	X	
Przejmująca recytacja wiersza wzbudziła w Marcinie Borowiczu emocjonalne wspomnienia z przeszłości.	X	

Cztery punkty przyznajemy za odpowiedź bezbłędną.

Trzy punkty przyznajemy, jeżeli uczeń popełnił **jeden błąd** w rozpoznaniu stwierdzeń prawdziwych i stwierdzeń fałszywych;

Dwa punkty przyznajemy, jeżeli uczeń popełnił **dwa lub trzy błędy** w rozpoznaniu stwierdzeń prawdziwych i stwierdzeń fałszywych.

Jeden punkt przyznajemy, jeżeli uczeń popełnił **cztery lub pięć błędów** w rozpoznaniu stwierdzeń prawdziwych i stwierdzeń fałszywych.

0 punktów przyznajemy, gdy uczeń popełnił więcej niż pięć błędów w rozpoznaniu stwierdzeń prawdziwych i stwierdzeń fałszywych.

b) (3 punkty)

Jeden punkt przyznajemy za poprawne utworzenie **zdania złożonego z podrzędnym okolicznikowym przyczyny**.

Na przykład:

Reduta Ordona jest utworem o tematyce patriotycznej, ponieważ ukazuje walkę Polaków o wolność ojczyzny w czasie powstania listopadowego.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

Jeden punkt przyznajemy za poprawne utworzenie **zdania złożonego z podrzędnym przydawkowym**.

Na przykład:

Reduta Ordona jest utworem o tematyce patriotycznej, która wpływa na uczucia i postawy odbiorców.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

Jeden punkt przyznajemy za zachowanie poprawności języka i zapisu (ortografia, interpunkcja) w obu utworzonych zdaniach złożonych. **Odpowiedź bezbłędna.**

0 punktów przyznajemy, gdy w obu utworzonych zdaniach wystąpił błąd lub wystąpiły błędy w zakresie poprawności języka i zapisu (ortografia, interpunkcja).

UWAGA:

Jeżeli uczeń utworzy zdania złożone niepoprawne pod względem merytorycznym wskazanym w poleceniu, nie przyznajemy punktów w tym kryterium.

c) (1 punkt)

Jeden punkt przyznajemy za poprawne utworzenie i zapis form podanych rzeczowników.

recytacja – **recytacji**

nadzieja – **nadziei**

ziemia – **ziemi**

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

Zadanie 3. (6 punktów)

a) (3 punkty)

Po jednym punkcie przyznajemy za każdy prawidłowo wypełniony wiersz tabeli.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

b) (2 punkty)

Jeden punkt przyznajemy za poprawne wyodrębnienie podstawy słowotwórczej i formantu.
0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

Jeden punkt przyznajemy za podanie poprawnej nazwy formantu.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

Rzeczownik	Podstawa słowotwórcza	Formant	Nazwa formantu
MÓWCA	MÓW-	-CA	PRZYROSTEK

UWAGA:

Jeżeli uczeń nieprawidłowo wskaże formant w rzeczowniku **MÓWCA**, ale poda nazwę formantu, również przyznajemy **0 punktów** w tym kryterium, ponieważ nieprawidłowo wskazana częśćka nie jest formantem, a więc nie można przypisać nazwy, która jej nie przysługuje.

c) (1 punkt)

Jeden punkt przyznajemy za podanie prawidłowego przykładu rzeczownika należącego do tej samej kategorii znaczeniowej, do której należy rzeczownik **MÓWCA**, ale utworzonego za pomocą innego formantu.

Nazwy wykonawców czynności tworzymy za pomocą formantów:

-acz, -arz, -ak, -ca, -nik, -iciel/-yciel, -ec, na przykład **gracz, zbieracz, myśliciel, uczestnik, wędrowiec, śpiewak**.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź niepełną, błędną lub niezgodną z treścią polecenia.

Zadanie 4. (9 punktów)

a) (3 punkty)

Po jednym punkcie przyznajemy za każdą prawidłowo wypełnioną kolumnę tabeli:

1 punkt przyznajemy łącznie za podanie poprawnych przykładów jednego bohatera ze świata dorosłych i jednego bohatera ze świata młodzieży,

Dorośli bohaterowie utworu ;

- kierownik ogrodu zoologicznego,
- dwaj woźni (pracownicy, robotnicy, którzy mieli wypełnić powietrzem gumową atrapę słonia),
- nauczyciel miejscowej szkoły,
- urzędnik państwowy (bezpośrednio nie występuje w utworze, ale jego aprobatą pozwala kierownikowi na realizację absurdalnego planu stworzenia atrapy słonia).

Młodzi bohaterowie utworu:

- uczniowie miejscowej szkoły

Jeden punkt przyznajemy łącznie za prawidłowe podanie jednej cechy bohatera ze świata dorosłych i jednej cechy bohatera ze świata młodzieży.

Cechy postawy (postępowania, działania, zachowania) dorosłych bohaterów utworu:

- karierowiczostwo, bezmyślność, służalczość, obłuda, skąpstwo, wygórowane ambicje, materializm, oszustwo (cechy kierownika ogrodu zoologicznego),
- lenistwo, bezmyślność, niewiedza (cechy woźnych – pracowników, robotników),
- zaangażowanie, chęć dobrego przeprowadzenia pogłądowej lekcji, skrupulatność granicząca z nudą, dbałość o poprawność merytoryczną przekazywanych uczniom wiadomości na temat słonia (cechy nauczyciela miejscowej szkoły),

Cechy postawy (postępowania, działania, zachowania) młodych bohaterów utworu:

- podziw dla wielkości słonia, zainteresowanie wykładem nauczyciela, dociekliwość,
- rozczarowanie, zdziwienie, nagły brak zainteresowania nauką, niechęć, oburzenie

Jeden punkt przyznajemy łącznie za uzasadnienie w formie podania adekwatnego przykładu z treści utworu *Słoń* potwierdzającego wskazaną cechę bohatera ze świata dorosłych oraz podanie adekwatnego przykładu z treści utworu *Słoń* potwierdzającego wskazaną cechę bohatera ze świata młodzieży.

0 punktów przyznajemy za odpowiedzi niepełne, błędne lub niezgodne z treścią polecenia w każdej z trzech kolumn tabeli.

b) (3 punkty)

1 punkt przyznajemy za poprawne **wskazanie dwóch cech groteski** widocznych w obrazie świata przedstawionego w utworze *Słoń* Sławomira Mrożka.

Na przykład:

Cechy groteski:

- wyolbrzymienie, przejawskrawienie, deformacja ukazanej w utworze rzeczywistości,
- odrzucenie zasad logiki i prawdopodobieństwa w kreowanej rzeczywistości,
- kontrast pomiędzy dążeniami bohaterów a uzyskanymi rezultatami,
- wykorzystanie elementów komizmu słownego i sytuacyjnego; komizm oparty na karykaturalnym, kontrastowym ukazaniu elementów rzeczywistości,
- poważny, bez nacechowań emocjonalnych, sposób wypowiedzi narratora jako jaskrawe przeciwieństwo śmieszności ukazanych zachowań bohaterów i wydarzeń,
- mieszanie elementów właściwych różnym stylom i konwencjom literackim,
- demaskowanie i krytyka sprzeczności w postawach i działaniach bohaterów.

1 punkt przyznajemy za podanie adekwatnych, rzeczowych, poprawnych merytorycznie przykładów odnoszących się do treści (problematyki) całego utworu Sławomira Mrożka i potwierdzających wskazane przez ucznia cechy groteski.

Jeden punkt przyznajemy za poprawne merytorycznie odwołanie się do jednoznacznego kontekstu historycznego.

Świat przedstawiony utworu Sławomira Mrożka ukazuje czasy socjalizmu (systemu komunistycznego) w Polsce. Świadczą o tym liczne aluzje do czasów PRL-u. Kierownik ogrodu zoologicznego demagogicznie argumentuje swój „genialny” projekt stworzenia atrapy słonia troską o dobro robotnika oraz wspieraniem idei „wspólnej pracy i walki”. Wspomina ponadto o „planowym rozwoju kraju”, a 22 lipca obchodzone jest najważniejsze wówczas święto państwowe. Autor demaskuje i krytykuje w sposób humorystyczny, satyryczny, ironiczny socjalistyczną biurokrację, głupotę urzędników, bezmyślność twórców i absurdalność obowiązujących wówczas zasad i przepisów oraz strach i bierność ich wykonawców.

0 punktów przyznajemy za odpowiedzi niepełne, błędne lub niezgodne z treścią polecenia.

c) (2 punkty)

Dwa punkty przyznajemy za bezbłędne wypełnienie wszystkich nagłówków tabeli **poprawnymi pełnymi nazwami form czasowników**, które zostały w niej zapisane.

Jeden punkt przyznajemy za odpowiedź zawierającą **jeden błąd lub dwa błędy**.

0 punktów przyznajemy za odpowiedź zawierającą **więcej niż dwa błędy**.

0 punktów przyznajemy również za odpowiedzi niepełne lub całkowicie niezwiązane z treścią polecenia.

Imięstów przymiotnikowy czynny	Imięstów przymiotnikowy bierny	Imięstów przystówkowy współczesny	Forma nieosobowa (forma bezosobowa) zakończona na -no
patrzącym	niesiony	mknąc	znaleziono

d) (1 punkt)

Jeden punkt przyznajemy za poprawne ułożenie zdania z bezbłędnie wybranym imięstowem w funkcji orzecznika w orzeczeniu imiennym i podkreślenie tego orzecznika w zdaniu.

Na przykład:

Ciężki plecak był niesiony przez ucznia.

był niesiony – **orzeczenie imienne**

był – **łącznik**

niesiony – **orzecznik**

Zadanie 5. (10 punktów)

TEMAT I ZAKRES JEGO ROZWINIĘCIA – 3 punkty

3 punkty

- Uczeń postawił jednoznaczną konkretną tezę i podporządkował jej cały tok rozważań, trafnie wybierając młodych bohaterów utworów, których postawy, postępowanie, zachowanie zostaną przywołane w argumentacji.
- **Przedstawiona argumentacja jest wnikliwa** (na przykład: na poziomie interpretacji utworów, losów ich bohaterów, przywołania właściwych kontekstów, elementów charakterystyki bohaterów, wartościowania ich zachowań, postaw, systemu wartości, i odnosi się do konkretnych młodych bohaterów z dwóch (trzech) utworów literackich należących do różnych rodzajów (dwóch lub trzech) literackich;
- Zacytowane motto zostało wykorzystane w tekście rozprawki w sposób twórczy, trafnie wobec przyjętej przez ucznia koncepcji i zamysłu interpretacji przytoczonej myśli lub jej uzupełnienia zgodnie z postawioną tezą;
- Własne przemyślenia i refleksje zostały w sposób adekwatny oraz zróżnicowany zaprezentowane w toku rozważań i są spójne wobec przyjętej koncepcji wypowiedzi;
- Wnioskowanie jest zróżnicowane, pogłębione, wzbogacone o elementy własnych refleksji, przemyśleń, spostrzeżeń; spójne wobec postawionej tezy i logicznie z nią powiązane.

2 punkty

- Uczeń postawił jednoznaczną konkretną tezę i podporządkował jej cały tok rozważań;
- Przedstawiona argumentacja odnosi się do dwóch (trzech) przykładów bohaterów z utworów literackich należących do różnych rodzajów literackich, ale występują w niej jedynie elementy potwierdzające wnikliwość wyводу, natomiast dominuje streszczanie przywołanych tekstów w kontekście jedynie losów, zachowań, postępowania wybranych bohaterów bez pogłębionego powiązania ich z postawioną tezą jako podstawą rozważań (**argumentacja płaska**);
- Własne przemyślenia i refleksje zostały zaprezentowane ogólnikowo bez spójnego połączenia z tokiem rozważań wynikającym z przyjętej koncepcji wypowiedzi;
- Motto zostało przywołane w rozważaniach, ale bez głębszego powiązania go z tezą na poziomie interpretacji;
- Wnioskowanie jest ubogie, stanowi jedynie zakończenie rozważań lub jest wyłącznie powtórzeniem postawionej tezy.

1 punkt

- Uczeń postawił tezę, ale ma ona charakter rozproszony lub nie służy porządkowaniu toku zredagowanej wypowiedzi;
- Przedstawiona argumentacja odnosi się do dwóch przykładów utworów literackich należących do różnych rodzajów lub tylko jednego przykładu, ale ma ona wyłącznie postać streszczenia wybranych przez ucznia utworów (wybranego utworu) lub losów ich bohaterów; **jest powierzchowna i płaska**, stanowi jedynie próbę uzasadnienia postawionej tezy, a podane przykłady są jedynie jej ilustracją, a nie wnikliwym ich użyciem w funkcji argumentacyjnej.
- W zredagowanym tekście brak odwołań do osobistych przemyśleń lub zostały one wyrażone śladowo, w postaci jednego zdania.
- Podsumowanie rozważań jest jedynie powtórzeniem tezy.

0 punktów

Uczeń zredagował tekst całkowicie nie na temat lub w innej formie niż wskazana w poleceniu.

UWAGA:

- Uczeń może przedstawić stanowisko aprobujące lub negujące. Jakość przedstawionej argumentacji powinna jednoznacznie je potwierdzić.
- Uczeń może również indywidualnie potraktować i sformułować tezę, podając argumentację uzasadniającą różne jej aspekty.
- **Błędy rzeczowe w zakresie imion i nazwisk bohaterów, przebiegu wydarzeń, motywacji postaci, kontekstów podejmowanych działań wybranych bohaterów występujących w lekturach obowiązkowych obniżają ocenę wypowiedzi o jeden punkt w tym kryterium.**

FORMA WYPOWIEDZI – 2 punkty

2 punkty:

- argumentacja wyraźnie zróżnicowana – argumenty odnoszą się do faktów, logiki, emocji;
- argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane; wywód logiczny, spójny wewnątrznie.

1 punkt:

- argumenty odnoszą się głównie do faktów, treści utworów; dominują jedynie wyliczenia przykładów bez ich wykorzystania jako egzemplifikacji potwierdzającej wnikliwość przedstawionych argumentów;
- naruszenia układu (porządku) i spójności wyводу; błędy logiczne.

0 punktów przyznajemy, gdy w pracy brak argumentacji (lub prób jej podjęcia); tekst jest niespójny i zawiera błędy logiczne.

KOMPOZYCJA WYPOWIEDZI - 1 punkt

Uczeń poprawnie zachował trójdzielność układu treści rozprawki tekstu, wyodrębniając go funkcjonalnie zastosowanymi akapitami (wstęp, rozwinięcie, zakończenie).

0 punktów przyznajemy, jeżeli w tekście wypowiedzi brak uporządkowania treści i jego zaznaczenia wyraźnie wyodrębnionymi akapitami.

JĘZYK WYPOWIEDZI- 2 punkty

1 punkt – zredagowany tekst charakteryzuje się **bogatym, funkcjonalnie zastosowanym językiem dostosowanym do sytuacji komunikacyjnej (redagowana forma wypowiedzi to rozprawka – wywód argumentacyjny), szczególnie w warstwie leksykalnej, frazeologicznej, składniowej.**

1 punkt – zachowana została poprawność językowa zapisu tekstu rozprawki (**dopuszczalne dwa błędy językowe jednoznacznie naruszające zasady polskiej frazeologii, fleksji lub składni**).

0 punktów przyznajemy, jeżeli zredagowany tekst rozprawki prezentuje wąski (ubogi) zakres środków językowych i niską sprawność w zakresie zachowania poprawności językowej zapisu (uczeń popełnił więcej niż dwa błędy językowe).

POPRAWNOŚĆ WYPOWIEDZI W ZAKRESIE ORTOGRAFII – 1 punkt

Praca poprawna pod względem ortograficznym. Dopuszczalne dwa błędy ortograficzne, niezależnie od ich kategorii.

0 punktów przyznajemy, jeżeli wypowiedź zawiera **więcej niż dwa błędy ortograficzne.**

POPRAWNOŚĆ WYPOWIEDZI W ZAKRESIE INTERPUNKCJI – 1 punkt

Dopuszczalne trzy błędy interpunkcyjne wyraźnie naruszające obowiązujące w języku polskim zasady interpunkcji.

0 punktów przyznajemy, jeżeli wypowiedź zawiera **więcej niż trzy błędy interpunkcyjne.**